

Església de Santa Susagna

Sant Mateu de Bages

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Masia de Santa Susanna. Demarcació de Salo
Emplaçament	Carretera de Salo (BV-3002), al km. 8 camí direcció nord uns 1.500 m i trencall sud-est uns 700 m
Alçada:	628

Coordenades:

Latitud:	41.85181
Longitud:	1.65471
UTM Est (X):	388327
UTM Nord (Y):	4634198

Classificació

Número de fitxa	08229 - 426
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern
Segle	XVII-XVIII
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Estructuralment estable. Interior en estat precari.
Protecció	Inexistent
Tipus de protecció:	Inexistent
Observacions protecció:	Pla especial del catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable (núm. 9)
Data aprovació:	dc., 20/01/2010 - 12:00
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	000908300CG83D0001WU
Fitxes associades:	
<u>Santa Susanna</u>	
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana

Descripció

L'església de Santa Susagna està documentada des de l'any 966, però la construcció actual és força moderna, probalbment dels segles XVII o XVIII. Es tracta d'una edificació de planta rectangular, sense absis, que està adossada a la masia anomenada amb el mateix nom mitjançant un pas amb porxo que connecta amb una galeria de la casa. Al sud i est la capella queda integrada dins una gran zona de coberts del mas. La capella és molt austera i sense cap ornamentació exterior. Fa uns anys, el campanar d'espadanya es va esfondrar a causa d'una ventada. La façana principal, encarada més o menys a ponent, és feta amb un parament de carreus força grans i ben disposats en filades. Té un portal emmarcat amb llinda i brancals de pedra. La llinda té una inscripció en la qual hi constava l'any de construcció, però actualment és molt gastada i pràcticament il·legible. L'interior de la capella és cobert amb volta de canó, amb restes d'arrebossat i pintura que imita un aparellat de carreus. A la part de l'altar té dues fornícules. En la superior hi havia una imatge de Santa Susanna i, a la inferior, un Sagrat Cor. Als peus de la nau es conserva l'estructura de fusta corresponent a un petit cor, actualment en molt males condicions. En l'estat actual no és visible cap vestigi que pugui correspondre a la primitiva església romànica. Cal suposar que aquesta es trobava o bé al subsòl de l'església actual o bé en algun altre punt, al cim del turó que ara és ocupat per la masia.

Observacions:

Informació oral facilitada per Joan Tomasa Puig

Història

L'àmbit territorial de l'església de Santa Susagna formava una petita quadra jurisdiccional que és prou ben coneguda a través de diferents documents. La primera notícia és de l'any 966, quan el comte Seniofred de Cerdanya-Berga donà al monestir de Sant Llorenç prop Bagà el seu delme del puig de Santa Susagna, al qual se'ns informa que hi havia una sagrera i molins, oliveres i llinars, que es trobaven a la ribera del riu Duarri (riera de Salo). L'any 975 es produí una nova donació comtal, en aquest cas del comte Oliba Cabrera de Cerdanya-Berga, en la qual donava al monestir més possessions i drets, entre ells l'església de Santa Susagna i la de Sant Joan de Cans. El monestir de Sant Llorenç va mantenir la possessió d'aquests béns fins l'any 1207 quan l'abat vengué a Ramon de Súria el mas Santa Susagna, situat al terme del castell de Salo. La família Súria (segurament els castlans d'aquest castell proper) va mantenir la possessió de la quadra de Santa Susagna fins el 1430, quan Jaume de Súria la donà a l'abat de Cardona. Aquesta possessió portà de seguida problemes a l'abat i el 1435 es desencadenà un plet amb Gabriel Mujall perquè no es pagaven les càrregues que s'havien establert en la donació. Una sentència de l'any 1453 fou contrària a les pretensions de Francesc Besora. La possessió de la quadra per l'abat de Cardona queda clara en un document de 1597 en el qual els habitants de la quadra de Santa Susagna fan homenatge a l'abat de Cardona, Francesc Ferran. Posteriorment, aquest domini quedà englobat en el del terme del castell de Salo. (BENET et al., 1988: 410). Tot sembla indicar que el mas Santa Susanna és una derivació d'aquella primera sagrera, que devia anar quedant reduïda a un sol mas. La família propietària del mas eren els Santa Susanna, que també tenien el mas de Pedrafita o Perafita i posteriorment (probablement a finals del segle XVIII o principis del XIX) van construir la Caseta de Santasusanna, molt a prop del mas principal. Segons la inscripció d'una llinda, el 1749 el propietari era Ramon Santa Susanna. Durant el segle XVIII el mas es va engrandir i es construí la galeria de llevant. Es conserven diferents inscripcions en llandes d'aquesta època: 1717, 1749, 1772. Per tradició oral sabem que entorn del tombant de segle XX, o una mica més endavant, els propietaris eren

Rafael Santasusanna i la seva muller Isabel, els quals van perdre dues filles a causa del tifus. Després de la Guerra civil encara van viure uns anys al mas Santa Susanna. Després l'home va morir i la mestressa es traslladà a Manresa. Per falta de descendència la propietat va passar a un nebot, resident al mas de cal Vilomara, a Castellfollit del Boix. Fins aleshores a Santa Susanna hi convivia els propietaris (a la primera planta) i els masovers (a la segona planta). Entorn de 1898 Pere Tomasa Casas va entrar com a masover, primer a Pedrafita i, al cap d'uns anys, a Santa Susanna. El seu fill va ser Josep Tomasa Torras, i el fill d'aquest, Joan Tomasa Puig, que encara és el masover. Durant la Guerra Civil de 1936 l'església va ser profanada i se'n van cremar les imatges de fusta. L'interior va quedar molt malmès i, durant els darrers anys, s'ha utilitzat en ocasions com a magatzem i no s'hi ha fet cap restauració.

Bibliografia

BENET, Albert; DUOCASTELLA, Anna M. (1988). "Sant Mateu de Bages", Història del Bages, Manresa, Parc Edicions Selectes, p. 410-411.

CAROL, Josep (1992). Saló, història d'un poble o Fills per l'Església, Casal Parroquial, Cervera, p. 29, 31.

GRUP SOLUCIONS MANRESA (2009). Pla especial del Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable de Sant Mateu de Bages. Ajuntament de Sant Mateu de Bages (núm. 8).

